

بررسی تنوع ژنتیکی در برخی از توده‌های جمع آوری شده محلب با استفاده از خصوصیات مرفولوژیک

ابراهیم گنجی مقدم و علیرضا طلایی

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان - دانشگاه تهران

در ایران و بسیاری از کشورهای معمولاً از محلب برای پایه گیلاس استفاده می‌شود. این پژوهش با هدف بررسی تنوع ژنتیکی محلب و شناسایی ژنوتیپ‌های پاکوتاه به منظور اصلاح پایه‌های گیلاس در مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خراسان اجرا شد. در این تحقیق ۱۷ توده جمع آوری شده محلب از مناطق مختلف با اندازه‌گیری خصوصیات مرفولوژیک مورد ارزیابی قرار گرفتند. تجزیه واریانس یک طرفه برای تعیین تنوع مناطق مختلف انجام گردید. نتایج تجزیه واریانس و مقایسه میانگین‌ها نشان داد که بین مناطق از لحاظ بسیاری از صفات تفاوت معنی داری می‌باشد. تجزیه به عامل‌ها نشان داد که ارتفاع، شاخص اندازه، عرض تاج، سطح مقطع تنه، قطر تنه و حجم تاج در عامل اول و نسبت پوست به چوب، طول میانگره و کلروفیل برگ در عامل دوم و سطح برگ در عامل سوم سهم بیشتری دارند. سه عامل ۵۷/۹ درصد از واریانس کل جامعه را تبیین می‌کنند. بررسی روابط همبستگی و معادلات رگرسیونی نشان داد که شاخص اندازه، عرض و حجم تاج با ارتفاع درخت همبستگی معنی داری دارد. نتایج همچنین نشان داد که دانه‌های محلب از لحاظ قدرت رشد با یکدیگر متفاوت می‌باشند. بدین منظور براساس شاخص اندازه به چهار کلاس (بسیار پاکوتاه، پاکوتاه، نیمه پاکوتاه و پابلند) گروه‌بندی گردیدند. *واژه‌های کلیدی:* گیلاس، تنوع ژنتیکی، پایه پاکوتاه، محلب، مازارد.